

K U W O L N E J P O L S K E

BIULETYN GODZIENNY ARMII POLSKIEJ NA WSCHODZIE

WYDAJE: WYDZIAŁ PROPAGANDY I OSWIATY A. P. W.

Piątek, dnia 10 września 1943 roku

Nr. 360

P O K A P I T U L A C J I W Ł O C H

Wojska sojusznicze lądowały pod Neapolem - Walki z Niemcami - Flota włoska płynie na Sycylię - Brytyjczycy w Vibo Valentia - Zbombardowanie niemieckiej kwatery głównej - Faszystowski "rząd" w Berlinie - Echa w Europie

Londyn, 9. IX. Wojska sprzymierzonych wylądowały w pobliżu Neapolu i umocniły się na zajętych stanowiskach. Lądowanie oddziałów amerykańskich i brytyjskich rozpoczęło się dziś o g. 3.30 nad ranem. Amerykanie stanęli po raz pierwszy na włoskim lądzie stałym. Wojska alianckie nawiązały łączność bojową z oddziałami niemieckimi i wzięły wielu jeńców. Jednocześnie na południu VIII armia brytyjska posuwa się szybko naprzód, zmuszając oddziały niemieckie do odwrotu. Po dokonaniu nowych desantów Brytyjczycy obsadzili Vibo Valentia, miasto, znajdujące się o 50 km na północ od linii frontu.

Londyn, 9. IX. Lotnictwo sojusznicze bombardowało wszystkie kluczowe punkty komunikacyjne, znajdujące się w rękach niemieckich. Silne eskadry "latających fortec" zbombardowały główną kwaterę niemiecką we Frascati o 20 km na półd. wschód od Rzymu. Budynek, który był siedzibą głównodowodzącego wojsk niemieckich marsz. Kesselringa, zrównany został z ziemią - Kesselring ledwo uszedł z życiem. Z wielkiej liczby myśliwców niemieckich, które wystartowały do walki, zestrzelono 28.

Londyn, 9. IX. Wieczorem ogłoszono, że włoskie okręty wojenne, znajdujące się w porcie Spezia/zachodnie wybrzeże że płn. Włoch/, wypłynęły na morze i znajdują się w drodze na Sycylię. Rząd włoski nadał przez radio rzymskie we zwanie do marynarzy, identyczne z wczorajszą proklamacją adm. Conynghama. Na Cyprze i w Afryce Płn. lądują samoloty włoskie, które stacjonowane były na Bałkanach.

Londyn, 9. IX. W płn. Włoszech Niemcy ogłosili stan wyjątkowy. Wojska niemieckie obsadziły kluczowe stanowiska dokoła Genui. Wczoraj wieczorem oddziały niemieckie znajdowały się jeszcze w Rzymie. Donoszą, że między oddziałami niemieckimi a włoskimi doszło do szeregu starć. Włoskie oddziały alpejskie i bersagliarów zajęły stanowiska, panujące nad przełęczą Brenneru.

Londyn, 9. IX. Wieczorem nadeszła wiadomość, że niemiecki garnizon na Korsyce został rozbrojony przez Włochów i oddziały partyzantów francus-

kich.

Londyn, 9. IX. Berlin doniósł o utworzeniu faszystowskiego "rządu" włoskiego, działającego w imieniu Mussoliniego. Ogłoszono proklamację do narodu włoskiego, nadaną rzekomo przez radiostację włoską, kontrolowaną przez "rząd narodowo-faszystowski". Stwierdzone zostało, że w rzeczywistości jest to radiostacja niemiecka z Essen. W proklamacji przedstawia się marsz. Badoglio jako zdrajcę, wzywa się Włochów, aby nie słuchali rozkazów sprzymierzonych, wojska włoskie zaś - aby stanęły po stronie Niemców. Przypuszczalnie na czele berlińskiego "rządu" włoskiego stanie b. sekretarz partii faszystowskiej Farinacci.

Londyn, 9. IX. W szeregu miast płn. Włoch odbyły się demonstracje, w czasie których naród włoski manifestował swą radość z powołania do pokoju i zerwania z Niemcami. Tłumy demonstrowały na ulicach Mediolanu, Turynu, Como i innych miast. Dzisiejsze dzienniki włoskie stwierdzają zgodnie, że decyzja rządu Badoglio była koniecznością. "Messagero" pisze: "Dalszy opór byłby nonsensem i stanowiłby okrucieństwo wobec własnego narodu". "Popolo di Roma" stwierdza: "Przeważenie dalszej wojny przyniosłoby nowe ciosy i tak zgnębionemu krajowi". "Stampa" zapewnia: "Dopiero teraz Włochy gotowe są do walki o swą wolność". Speaker radiostacji w Mediolanie oświadczył dzisiaj: "Włochy wyzwoliły się z pod ucisku faszystowskiego i z pod jarzma swego sojusznika. Precz z Niemcami i faszyzmem! Niech żyje wolność!" W Turynie 6 demokratycznych partij politycznych ogłosiło wspólny manifest, wzywający naród włoski do walki przeciwko Niemcom. Włoscy robotnicy transportowi zastosowali się do wezwania sprzymierzonych, aby niszczyli urządzenia komunikacyjne, służące dla przewozu sprzętu i zaopatrzenia wojsk niemieckich.

Londyn, 9. IX. Włoska ambasada w Berlinie otoczona została kordonem policji. Wszyscy przywódcy włoscy sprowadzeni zostali do gmachu komendy policji. Oddziały S.S. patrolują

ulice miasta. Nastrój w Berlinie jest b. podniecony. Hitler zwołał radę wojenną w Berchtesgaden. Krąży pogłoski, że ma on jutro wygłosić przemówienie. Robotnicy włoscy, znajdujący się w Niemczech, oblegają tłumnie biura paszportowe, domagając się powrotu do kraju. Oddziały policji i S.S. rozpędzają ich. Władze włoskie w Wiedniu schroniły się do gmachu konsulatu generalnego.

Londyn, 9. IX. Oddziały wojsk włoskich, które znajdowały się we Francji, przekroczyły granicę szwajcarską wraz z całym posiadaniem przez nie sprzętem, uzbrojeniem i wszystkimi pojazdami mechanicznymi. Przez ulice Genewy przeciągają oddziały włoskie, które w myśl przepisów międzynarodowych będą internowane. Górna Sabaudia znajduje się obecnie niemal bez garnizonów wojskowych.

Londyn, 9. IX. W Jugosławii znaczne oddziały niemieckie oraz prohitlerowskie wojska chorwackie posuwają się przeciwko oddziałom włoskim w Dalmacji. W Grecji oddziały włoskie wycofują się w kierunku wybrzeża. W dniu dzisiejszym przybył podobno do Grecji marsz. Keytel.

Londyn, 9. IX. W związku z wydarzeniami we Włoszech regent Horthy zwołał tajne posiedzenie rządu węgierskiego. W Bułgarii parlament obraduje nad wnioskiem Filowa, zmierzającym do pozbawienia narodu konstytucyjnego prawa wyboru zgromadzenia narodowego dla ustalenia składu regencji. Sytuacja we Włoszech wpłynęła na poważny wzrost opozycji. Samoloty sojusznicze zrzuciły nad Bułgarią ulotki, ostrzegające naród, że nadchodzi ważne wydarzenia, wobec których zająć musi jasne stanowisko.

Londyn, 9. IX. Ogłoszono urzędowo, że zawieszenie broni między rządem włoskim a rządami państw sprzymierzonych jest aktem czysto wojskowym. Zagadnienia finansowe, polityczne i gospodarcze uregulowane będą później. Sytuacja nie pozwala na ogłoszenie szczegółów rozejmu, zawartego w takich warunkach. Rozgłoszonia w Algierze podała, że pierwsze spotkanie między przedstawicielami rządu Badoglio a przedstawicielami sprzymierzonych nastąpiło na gruncie neutralnym. Delegatom włoskim oświadczone wówczas, że może być mowa jedynie o bezwarunkowej kapitulacji. Drugie spotkanie, które doprowadziło do podpisania rozejmu, odbyło się na Sycylii.

Londyn, 9. IX. Prezydent Roosevelt oświadczył w dniu wczorajszym: Wielkie zwycięstwo odniesione zostało nie tylko przez narody sprzymierzone, ale i przez naród włoski. Nie należy sądzić jednak, że kapitulacja Włoch oznacza zakończenie wojny w basenie śródziemnomorskim. Ostatecznym naszym celem

jest Berlin i Tokio. Premier kanadyjski Mackenzie King stwierdził: Pierwszy z trzech głównych celów sprzymierzonych został osiągnięty - jeden z trzech partnerów osi skapitulował. Tak sam los czeka Niemcy i Japonię. Premier Unii Północnoafrykańskiej marsz. Smuts powiedział: Bezwarunkowa kapitulacja Włoch zmienia całą sytuację w Europie. Umożliwi ona sprzymierzonym szybszą inwazję na południowe wybrzeża kontynentu.

Londyn, 9. IX. Londyńscy komentatorzy wojskowi i polityczni omawiają obszernie znaczenie bezwzględnej kapitulacji Włoch dla sytuacji wojennej. Rzeczoznawcy lotniczy stwierdzają, że po uzyskaniu przez sprzymierzonych lotniczych baz na lądzie włoskim cały przemysł niemiecki, przeniesiony do Północy, Austrii i Czechosłowacji, znajdzie się w bliskim zasięgu lotnictwa sojuszniczego. Rzeczoznawcy morscy wyrażają pogląd, że gdy sprzymierzenni zajmą Sycylię, Korsykę i Krete, uproszczona będzie znacznie sprawa dalszych lądowań we Francji i wschodniej części basenu śródziemnomorskiego. Jeśli idzie o sytuację polityczną komentatorzy londyńscy są zdania, że bezwzględna kapitulacja Włoch wpłynie niewątpliwie na stanowisko Północy i wschodnich wasali Hitlera.

WIELKIE MANEWRY NA KANALE LA MANCHE

Nieustanne naloty na rejon Boulogne

Londyn, 9. IX. Dziś ogłoszono w Londynie wspólny komunikat admiralicji brytyjskiej, dowództwa królewskich sił powietrznych i dowództwa armii lądowej, donoszący, że na kanale La Manche zakończyły się ćwiczenia na wielką skalę. W manewrach tych brały udział wszystkie rodzaje broni. Ćwiczenia przyniosły doskonałe wyniki i dostarczyły sztabom brytyjskim wiele cennego materiału i doświadczenia.

Londyn, 9. IX. W tym samym czasie, gdy na kanale La Manche kończyły się wielkie manewry sojuszniczych wojsk lądowych, morskich i powietrznych, lotnictwo sprzymierzonych rozpoczęło zakrojone na szeroką skalę ataki na okolice Boulogne. Bombardowanie rozpoczęły wczoraj wieczorem amerykańskie "fortece latające", następnie przez całą noc bombardowały rejon Boulogne samoloty brytyjskie, dziś rano zaś naloty kontynuowane były w dalszym ciągu przez średnie bombowce Stanów Zjednoczonych. Jednocześnie inne eskadry brytyjskie i amerykańskie prowadziły nieustającą ofensywę przeciwko niemieckim lotnikom i obiektom komunikacyjnym we Francji.

DALSZY CIĄG WIADOMOŚCI ZAMIESZCZAMY
W DODATKU DO DZISIEJSZEGO BIULETYNU

OSTATNIE DEPESE O SYTUACJI WE WŁOSZACH

Londyn, 10. IX. Wojska niemieckie we Włoszech walczą z oddziałami brytyjskimi, kanadyjskimi i amerykańskimi, jak również z Włochami. Jednostki włoskie współdziałają z wojskami sprzymierzonych, które wylądowały w rejonie Neapolu pod dowództwem gen. Clarka. Włosi walczą też z Niemcami w pñ. części kraju. Do większych utarczek doszło w mieście Tortona/między Mediolanem a Genuą/ oraz w okolicach Pawii. Komunikacja kolejowa między Włochami a Niemcami jest przerwana. Dokonano szeregu sabotażów niemieckich urządzeń telegraficznych i telefonicznych.

Londyn, 10. IX. Wojska sojusznicze, które wylądowały pod Neapolem, po umocnieniu swych stanowisk rozpoczęły marsz na północ. Działania rozwijają się pomyślnie. Pilot kanadyjski, który wczoraj po południu przelatywał nad Neapolem stwierdza, że powierzchnia morza na przestrzeni 2½ km kw. roi się od sojuszniczych okrętów wojennych, statków handlowych, barek desantowych itd. Na ląd włoski wylądowywane są olbrzymie ilości sprzętu i zaopatrzenia, wciąż przybywają też nowe oddziały. W pñ. Włoszech wojska VIII armii opanowały całkowicie linię kolejową, biegnącą w poprzek Kalabrii od Gioia na wybrzeżu zachodnim do Locri na wybrzeżu wschodnim. Amerykańskie Liberatory dokonały wielkiego nalotu na lotniska niemieckie w okolicy Foggia, strącając 13 myśliwców niemieckich kosztem 6-u maszyn własnych. Ogółem wczoraj zestrzelono we Włoszech 46 niemieckich maszyn.

Ofensywa lotnicza na Francję
OSIĄGNĘŁA PUNKT KULMINACYJNY

Londyn, 9. IX. Komunikat brytyjskiego ministerstwa lotnictwa stwierdza, że w dniu dzisiejszym myśliwce sojusznicze przeprowadziły 1000 wypadów nad kanałem La Manche i na Francję. W ciągu ostatnich 24-ch godzin brytyjskie samoloty myśliwskie odbyły 2000 wypadów na Francję i inne kraje okupowane, zaś bombowce brytyjskie i amerykańskie dokonały 1000 wypadów. W czasie ostatniej doby wielka ofensywa powietrzna sprzymierzonych na tereny okupowane na Zachodzie osiągnęła punkt kulminacyjny.

Lotnicy polscySPEŁNIAJĄ DEUG LUFTWAFFE

Londyn, 9. IX. W środę polskie dywizjony myśliwskie osłaniały wyprawy bombowe lotnictwa amerykańskiego i brytyjskiego na Zachodzie. Lotnicy dywizjonu Wileńskiego zestrzelili 3 Messerschmitty-109 i uszkodzili czwartą. Lotnicy dywizjonu Poznańskiego stracili 1 Messerschmitt-109, 1 Focke Wulf -190, ponadto zaś zestrzelili prawdopodobnie jeszcze 2 maszyny niemieckie.

DALSZE POSTĘPY WOJSK SOWIECKICH

Londyn, 9. IX. Wieczorny komunikat z Moskwy doniósł, że wojska sowieckie zdobyły ważny węzeł kolejowy Bachmacz/na pñ. zachód od Konotopu/ i posunęły się dalej o 8-10 km na pñ. zachód w kierunku stacji węzłowej Priłuki. Rosjanie poczynili również postępy na północ i południe od Brińska. Na froncie południowym wojska so-

wieckie znajdują się już w odległości 70 km na pñ. zachód od Stalino i zajęły miasto Grisino na linii kolejowej do Dniepropietrowska. Nad morzem Azowskim rozwija się natarcie sowieckie na Mariupol.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Londyn, 10. IX. Prezydent Raczkiewicz wystosował depesze gratulacyjne do króla Jerzego VI i prezydenta Roosevelta z okazji kapitulacji Włoch. Prezydent Rzplitej stwierdził, że historyczne to wydarzenie oznacza jeszcze jeden etap na trudnej drodze, prowadzącej do oswobodzenia uciemżonych narodów. Premier Mikołajczyk wystosował depeszę gratulacyjną do Churchilla.

Londyn, 10. IX. W pñ. Francji obserwuje się ożywione ruchy wojsk niemieckich. Rząd Vichy ogłosił o wstrzymaniu ruchu pociągów osobowych w kierunku wybrzeża południowego.

Londyn, 10. IX. W Zagrzebiu i Belgradzie doszło do szeregu starć między oddziałami niemieckimi a włoskimi.

Londyn, 10. IX. Amerykańskie oddziały spadochronowe zbliżają się od zachodu do wielkiej bazy japońskiej Lac na Nowej Gwince, na którą nacierają jednocześnie oddziały sojusznicze, które wylądowały od strony morza. Pierścien wojsk sojuszniczych wokół drugiej ważnej bazy japońskiej Salamaua zacieśnia się z godziny na godzinę. Lotnictwo sojusznicze wspomaga wydatnie wojska lądowe. W działaniach biorą udział pościgowce australijskie nowego typu Bumerang.

W Samodź. Referacie Prop. i Ośw./Kwatera Główna/ jest do nabycia nowy numer "Parady".

